

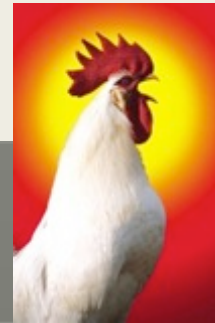
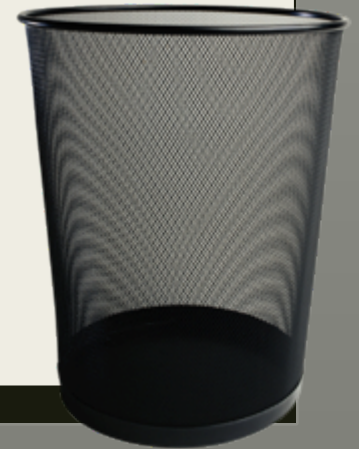

ATT PÅVERKA!

Dethär tycker vi är viktigt!

De ungas röst

Ann Backman

En ungdomsgrupp i Österbotten

- Deltagare: 3 ungdomar, ålder: 15, 17 och 18 år.
- En ungdom var gruppansvarig och samlade ihop gruppen.
- Deltagarna fick vara anonyma.
- Ett diskussionsunderlag fungerade som röd tråd i arbetet.
- Gruppdiskussionen bandades in, ett val av gruppen.
- DelSams projektarbetare har arbetat med det inbandande materialet.
- Erfarenheter från grundskolan och andra stadiet.

Huvudteman

- Vägledning
- Ekonomi
- Påverkan
 - *Internet*
- Framtiden

Om du utgår från ditt liv som ungdom i din omgivning har du möjligheter att:

1. hitta vänner? *Genom skola och hobby.*
2. bli behandlad respektfullt? *Jo.*
3. syssla med saker som intresserar dig? *Lätt att gå med men utbudet begränsat.*
4. hållas psykiskt och fysiskt i skick? *Finns goda möjligheter till träning, handlar om egna viljan.*
5. få hjälp och stöd? *Från skolan får man enkelt stöd t.ex. specialstöd, kurator finns men den litar man inte på, svårt på mindre ort att t.ex. gå till läkare. Man kan fråga föräldrarna, beroende på vad det gäller.*
6. fördjupa dig i saker som intresserar dig? *På Internet hittar man allt och kan lära sig på egen hand*
7. bo på det sättet du önskar? *Svår fråga, som hoppades över.*

8. känna dig trygg på det området du bor? *Man känner sig trygg på hemorten men mera osäker i stadsmiljö.*
9. bli älskad och omhändertagen? *Ja, av föräldrar.*
10. påverka den gemensamma närmiljön? *I hemmiljö går det bra att påverka, men svårare inom kommunen. Man får ha åsikt men den tas inte på allvar.*
11. vara dig själv? *På mindre orter finns en viss social kontroll. Man anpassar sig, klädseln spelar roll. Man får i stort sätt vara sig själv men inte leva fullt ut.*
12. röra dig fritt utan att behöva oroa dig för våld eller trakasserier? *Ja.*
13. inrikta dig på en bransch som intresserar dig (utbildning/jobb)? *Finns bra med utbildningar inom närområdet, mycket att välja på. Angående jobb så vet man inte.*

Vägledning och kunskap

- *Unga har möjlighet att utveckla sig själv, prova på olika saker samt uttrycka sig själv, sina preferenser och starka sidor på fritiden, i skolan, på jobbet och ute i samhället.*
- Finns möjlighet att utveckla sig. Man får överlag tillräckligt med vägledning från skolan. Man önskar lite mer engagemang. Också på andra stadiet önskar man stöd, t.ex. en diskussion med studiehandledare om vad man skall göra sen efter examen. Speciellt när man går sista året på utbildningen.
- Studiehandledare, kompisar och föräldrar hjälper. Ger olika alternativ, berättar om skolor och studieinriktningar.
- Studiebesök, träffa studeranden, mässor är speciellt viktigt.
- Egna intresse viktigt och avgörande.

Vägledning

- Studievägledningen: Personliga samtal viktiga.
- Kuratorstjänster: Kuratorn behöver vara någon man litar på och en som intresserar sig för en. Upplevelsen var inte den, vilket gjorde att man inte kontaktade den fast man kanske ibland skulle ha velat. Kändes som att tystnadsplikten inte hölls.
- Ungdomsverkstäder och uppsökande ungdomsarbete okända koncept.

Avsluta meningen:

- Att hitta "rätt" studieinriktning betyder...
 - *Att vara nöjd med sitt val*
 - *Att man slipper in dit man vill*
 - *Att man söker dit vart man vill*
 - *Att man gillar det som man gör*
 - *Att man trivs*
- Det är viktigt att beslutsfattare över ungdomstjänster känner till att ungdomar...
 - *Känner till mer om hur ungdomar tänker*
 - *Och att alla kanske inte, typ vill spela fotboll*
 - *Att man tar i beaktande olika personligheter*

- I framtiden önskar jag...
 - *Att jag ska ha ett arbete som jag trivs med*
 - *Att man är lycklig*
 - *Att man hittar en karl*
- Utav mitt framtida arbetsliv önskar jag...
 - *Att man är nöjd med sitt arbete*
 - *Att mina kollegor är snäll, eller att man trivs med dem man arbetar med. Det är viktigt!*

Pengar, avsluta meningen:

- Detta tycker jag beslutsfattare borde känna till om ungdomars hantering av pengar...
 - *Att man inte alltfjämt tänker på att pengarna skall räcka till till en massa andra saker utan man köper det man just vill ha*
 - *Istället kan vi spara till nåt stort*
 - *Att vi inte har så mycket pengar*
 - *Att vi kanske inte har koll på ekonomin och allt vad som hör dit*
 - *Jag tycker i alla fall att det är svårt att hålla koll på*

- Jag upplever min ekonomi...
- *Jag personligen upplever att jag har koll på min ekonomi och att den är bra*
- *Vad ska jag säga... min ekonomi är i botten... jag vill inte säga att jag är pank, jag har inget sommararbete eller så men jag känner att jag klarar mig bra, jag är bara 15 år*
- *Jag har arbeta och tjäna mina pengar och därför kan jag köp vissa saker som hon till exempel inte kan eller gör.*
- *Jag tycker min ekonomi är helt okej. Men nog vill jag ibland köp extra kläder eller fara ut och äta pizza eller nåt*
- *Men så kanske man inte kan det*

- Jag tycker att det är lätt/svårt att hantera min ekonomi därför att...
 - *Jag personligen tycker att det är lätt, för jag bor ännu hemma med mina föräldrar så jag behöver inte tänk så jättemycket egentligen...*
 - *Typ samma sak*
 - *Jag tycker att det är medel alltså jag får ju bostadsstöd och studiestöd så det blir ju nog lite enklare med det så men det sku vara kul att få nåt deltidsarbete som på nå café eller så*
 - *... men säkert skulle alla vilja ha lite extra ibland*
 - *just om det kommer en större sak att betal så typ mopokort...*
 - *...så kul att ha lite pengar*

Mående och stöd

- *Vissa saker är svåra, mycket hets på utseende och kroppsform på social media*
- *Man ska vara på ett visst sätt och se ut på ett speciellt sätt för att bli accepterad blir populär, cool... Det finns även på mindre orter och överallt.*
- *Svårt att gå till gym, rädd att göra fel*
- *Om du inte skulle må bra och upplever att du skulle behöva mera stöd i din vardag, vet du vart du kan vända dig?*
 - *Direkt till kompisar, för vi förstår varandra bra och hjälper varandra. Inte till kurator. Mamma och pappa beroende på vad det är.*

Vilket sätt skulle kännas naturligt att söka stöd?
Telefontjänst, chat, facebook, mailkontakt, träffar,
annat?

- *Inte facebook då ser de vem du är*
- Känner till Bris i Sverige, dit man får ringa om olika problem och chat.
- *Bättre att vara anonym med vissa saker, skulle definitivt ringa eller chatta bara för att prata om man är lessen eller om vad som helst.*
- *Ingen press med att vara anonym och ingen dömer en. Man vill inte kanske träffa och prata med någon.*
- *Hellre telefon eller email.*

Påverkan

- <http://svenska.yle.fi/artikel/2015/12/01/kunskap-i-finland-sjalvfortroende-i-sverige>
- Elevkåren
 - *Bra att det finns*
 - *Påverkar inte så mycket*
 - *Hittar på evenemang*
 - *Bristen på pengar hindrar påverkan (exempelvis införskaffningar)*
- *I skolan: Man får drömma men vågar inte säga sin åsikt. I Sverige tror man mer på sig själv och kan allt. Man får inte vara för bra eller tro för mycket om dig själv (i Finland). Men bra om man får vara med och bestämma om vissa saker. Men man får ju inte bestämma i undervisningen, kan och får ge förslag men behöver ta mer i beaktande.*

Påverkan

- Hur kan du tänka dig att påverka genom:
 - *Delta i namninsamling*
 - *Talkoarbete*
 - *Ge pengar till en insamling*
 - *Gå med i en politisk grupp*
 - *Gå med i en grupp som arbetar för en sak som ligger dig varmt om hjärtat (t.ex. intresseförening)*
 - *Bojkotta/stöda produkter*
 - *Skriva en insändare i en tidning*
 - *Skriva/starta en blogg*
 - *Ta kontakt med en politiker, beslutsfattare*
 - *Starta en grupp på socialmedia (t.ex. facebook)*
 - *Annat, vad?*

Nya ungdomslagen

- *En ny ungdomslag är under arbete på ungdoms- och kulturministeriet. I den nya lagen föreslår man att unga skall komma mer till tals, t.ex. att kommunerna bör fråga och lyssna på unga i ärenden som gäller dem. (Genom ungdomsfullmäktige eller genom att ställa frågor på nätet.)*
- Ungdomarna tycker att det låter bra att få vara med och påverka.
- I grundskolan får eleverna blanketter som handlar om skolmaten varje år men inget förändras fast man påpekar sådant som inte är bra. Inte fick man påverka nåt i grundskolan, inte i undervisning eller så. Det ser ut så men det blir inte till nåt.
- I andra stadier är det annorlunda. Där har man möjlighet att påverka och tas med i planeringen, undervisningen är flexibel. Exempelvis nya utrymmen ökar flexibiliteten. I undervisningen t.ex. i jumpa, fick man välja vad vill ni göra nästa gång.

Internet som sätt att påverka ex. Decibel

- Sidan är bekant men Decibels sida Påverka! är inte bekant.
- Genom Decibel får man jättemycket tips och svar på olika frågor. Bara att skicka in så svara de. Bra att man får vara anonym.
- *Jag skickade in en fråga i högstadiet.*
- Känns som en möjlighet att ställa frågor, alla har varit på sidan.
- *Kan man ringa och prata med någon? Det skulle vara bra.*

Internet som sätt att påverka

- Vet du vad medborgarinitiativ är?
 - *De unga kände inte till det.*
- På vilket sätt kan du tänka dig att använda Internet som ett sätt att få din röst hörd?
 - *Blogg, Facebook, social media har makt*.*

Jag skulle vilja påverka:

■ Samhälle

- *Vet inte vad det skulle vara. Känns politiskt, kan inte med sånt.*
- *Börjar tänka på uteliggare, vill att man ska bygga hus så att de har någonstans att bo.*
- *Diskussion kring "Vad är ett samhälle"? Orten man bor på, Finland eller Europa?*

■ Framtid

- *Kan påverka sin framtid. Beror på vad man gör med sitt liv. Man måste ta tag i saker själv för att komma dit man vill. Om man vet det så är det ganska enkelt.*

■ Relationer

- *Man kanske kan ha panikångst för att träffa folk eller har svårt att umgås med andra. På en mindre ort känner alla alla.*
- *I större orter skulle man gärna fara och träffa någon för man känner ingen om man börjar bo på nytt ställe.*

■ Familj

- *Nä allt är bra*

Mina förväntningar just nu

- Social- och hälsovård
 - Att få hjälp, snabbt hjälp, om det är akut (sjukvård)
- FPA
 - Att man ska få ekonomiskt stöd, att de betalar stödet och håller det vad de lovar
 - ”Är pengar åt alla”
 - Att man söker de bidrag man kan få
 - Om man bor hemma är studiestödet inte bra, känns lågt, *jag tycker att man borde ha råd att betala sin bussbiljett, månadsbiljett, räcker inte ens till det.*
 - Om man bor självständig är det bra.

Mina förväntningar just nu

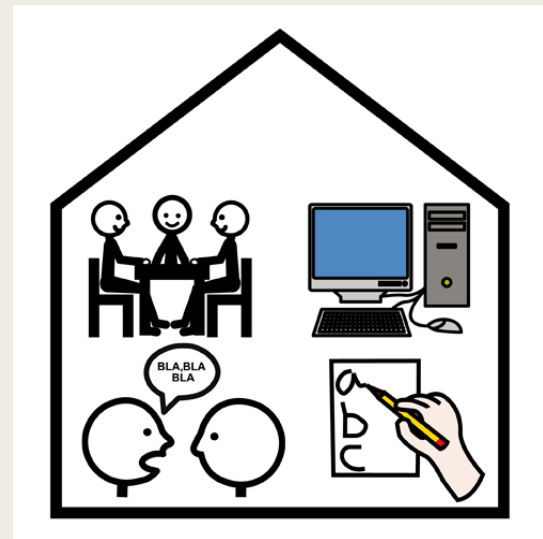
- Arbetskraftsbyrån
 - *Lite oklart vad det är för, men för arbetslösa och man kan söka jobb.*
 - *Att de hjälper en att få jobb, vad som helst.*
- Elev- och studentvården
 - *Att man får hjälp*
 - *Önskar bättre tillgång till tjänsterna, att personalen är oftare på plats.*
 - *Betjäning på sitt modersmål, gäller alla hjälp- och stödinsatser. Speciellt sjukhus.*
 - *Man står över att söka hjälp om man inte får prata sitt modersmål (om ej akut), har hänt att man gått bort.*
 - *Gäller alla tjänster i samhället.*

Framtiden

- Hur hittar jag vägen
 - *Om det gäller studier så måste man börja med nåt som man tycker om, som man är intresserad av. Utgå ifrån sig själv och sin vilja. Man kan fråga tips av t.ex. kompisar. Man måste känna efter vad man vill.*
- Hur vet jag vad som passar mig
 - *Alla har något intresse eller tycker om att göra nåt. Börja därifrån.*
 - *Höra vad andra tycker ifall det är nåt som man själv inte tänkt på. T.ex. du var ju så bra på det där, då kan man utgå ifrån det. För det mest känner man efter själv.*

Framtiden

- Vem hjälpte/hjälper mig
 - *Kompisar, skolan, föräldrar,*
- Föreställningar om studier och arbete
 - *Man vill ha ett jobb som man trivs med som inte är tråkigt.
Folk som man trivs med.*

Tankar om framtiden

Studier

Rädslor och oro

Drömmar och förhoppningar

Familj

Arbete

Hur komma vidare

Fritid

det är så skönt att göra ingenting
och sedan vila efteråt

■ Studier:

- *En vet vart den ska söka efter grundskolan, en annan är snart klar med sin examen men vet inte vad den ska göra sen. Vidarestudier? En tredje är mitt i studierna på andra stadiet.*
- *Man hoppas att man klara studierna.*

■ Rädslor och oro

- *Att man inte klarar skolan, eller får nåt jobb*
- *Att allt går helt fel*
- *Kanske att flytta ut och så, spännande*
- *Komma till nya ställen*

■ Familj

- *Hoppas att man har det i framtiden*
- *Hitta en karl*

■ Fritid

- *Blir viktigt när man kommer ut i arbetslivet, att man inte bara är i jobb jämt, inte får vila*
- *Att man har kompisar att umgås med*

■ Hur komma vidare

- *Bara börja om, ifall man behöver nystart*

■ Arbete

- *Arbete man trivs med, lycklig med det*
- *Man kanske inte får det jobbet man önskar sig, man börjar någonstans och sen kommer vidare*
- *Att man lyckas*

Reflektioner

- Fördel med att ha gruppen att arbeta självständigt:
 - *De unga fick själv styra arbete.*
 - *De unga fick känna ansvar för resultatet och hur det skulle presenteras.*
 - *En utomstående (professionell) styrde inte samtalet.*
- Nackdel med att ha gruppen att arbeta självständigt
 - *Inbandningen gjorde gruppmedlemmarna väldigt medvetna om vad de sade.*
 - *Oklara frågor kunde inte förklaras i stunden.*

Feedback på arbetsmetoden

- Metoden fungerade bra.
- Det var många frågor och i slutet blev det lite tungt
- Skulle kunna tänka sig att göra om det
- Är intresserade att ställa upp igen för projektet ifall det finns behov.